

TEODORAS KURPITA

UKRAINIEČIŲ POETO KRAITIS LIETUVAI

Panaudodamas p. Jono D. Čėsno iš ukrainiečių kalbos vertimą pažodžiui, eilėmis parašė Jonas Valaitis.

Teodoras Kurpita — ukrainiečių poetas, satyrikas bei žurnalistas gimė Vak. Ukrainoje 1913 m. 12 d. Savo kūrinis pradėjo spausdinti 1929 m. mėnesiniame leidiny vaikams "Mūsų Bičiulis", o neilgai trukus, jau visos Vak. Ukrainos leidyklos spausdino jo kūrinius.

Kaip žinoma, žymi Vak. Ukrainos dalis buvo lenkų okupuota (su senosios Santarvės pritarimu), tad iki 1939 m. rugsėjo, t. y., iki Lenkijos žlugimo, T. Kurpita dirbo spaudoje koncernu "Ukrainiška Pressa", vėliau Lvovo srities Tautinio Švietimo skyriuje.

Teodoras Kurpita yra autorius visos poezijos rinkinių. Emigracijoje, Vak. Vokietijoje, išrenkamas Ukrainiečių Literatūrai-Dailininkų Sąjungos pirmininku, lit.-moksline žurnalo "Gimtasis Žodis" bei žurnalo "Uodas Ežys" Vyr. redaktorium. Čia išleido grožinės literatūros rinkinį, taip pat ir savo kūrybos tris leidinius. Jų eilėje garsiausias "Karikatūras iš Literatūros". Atvykęs Čikagon, išleido du savo kūrybos rinkinius. Ypač puošni jo rinktinė, skirta jo mirusiai žmonai Olgai, "Mėlynos Rožės". Čia pat redagavo savaitraščius "Ukrainiečių Gyvenimas" ir "Čikagos žinios". Čia išvydo pasaulį ir keletas jo redaguotų žymesniųjų ukrainiečių poetų rinkinių.

Kaip šis žymusis ukrainiečių poetas yra nusiteikęs lietuvių ir Lietuvos atžvilgiu, yra aišku iš čia pateikiamų jo trijų eilėraščių vertimų.

1. Myliu Lietuvą, 2. Vilnius, 3. Lietuvių laisvės šventei.

P. S. Ar mes, lietuviai, atlikome viską, kad suartėtume ir bendradarbiautume su mūsų nuoširdžiausiais ir galingiausiais (50-000,000 tauta) draugais ukrainiečiais, kenčiančiais, kaip ir mes, žiauriausią Sovietijos vergija ir kovojančiais dėl to paties didžio tikslo — savo Tėvynės laisvės ir nepriklausomybės?

J. V. ir J. D. C.

MYLIU LIETUVĄ

Nors aš tolimas burtams romantikos,
Betgi brangios man valandos būtų laikų,
Ir myliu, kartsgiedėliai, jus Baltikos
Su šilta širdimi, kaip žemaičių miškų.

Gedimino aš aiškiają kalbą mylėt nepaliauju,
Kurioje jūs dvasia ir kryžiaus, ir augo,
Kaip tą Mindaugo kardą, tamsybėje naują —
Jis, Vlaidmiro atneštas, Kijevą saugo.

Pamylėjau aš dainas, jūs sieloj sukrautas,
Su mūsų draugystę jos ugdė.
Mūsų dainą liūliudavo Nemuno sriautas,
Dainą jūsų mūsų Dniepro bangavimas plukdė.

Mes istorijos įsakui tapome broliai,
Ir iš dvejetainio jūrų mes pylim piln lig galo.
Mes buvom drauge ir nelaimėj, ir laimėj lig šiole
Ir turėjom bendrųjų minčių arsenalą.

Debesėliai man mieli ant Vilniaus baltieji,
Ligi mūsų atplaukia be vėjo audringo,
O ir Vilijos tūžimo skausmai sukeltieji,
Kai jie jungias į mūsų bendrųjų gausmus ašaringus.

Jūsų kardas yra man brangus, nes jis skynė —
Kovose jis naikino kryžiuočių gaujas ir jų tvaną,
Ir aš garbinu Vytautą drąsų — jis gynė,
Ukrainą jis saugojo mano.

Nors jau nuplaukė amžiai laukų daubomis,
Praeitais bet prilįgsta šiai dienai.
Mus bendrybės surišo visus su jumis,
Ir tarp jūsų atrandam mes draugą ne vieną.

Kai iš pinklių, maskviniams dvoke, jau kartų
Jūs ir mes iš griuvėsių pakilome kartą,
Jūs pasveikino Liūto mieste tuo metu
Liūbartinis mūsų širdis, o jūsų lietuviškas varpas.

Mes pažįstam visi sparnų mojų jų šauņu —
Musė liachą (lenką) mūsų UKO-os*) didvyriai,
Jūs mums teikėt erelių jūsų Kauno
Ir širdies palankumą, ir dosniąją ranką patyrėm.

Ir broliuokimės kovai be nuolaidų baro!
Tad petys gi į petį per sielvartą, kančią kovoj,
Kad pavasarių sausį, vasarį
Mes laimėtume žalgirį antrą Maskvoj.

*) UKO — Ukrainiečių Kovos Organizacija (pirmosios raidės).

VILNIUS

Teisybę nors sakyt neleista,
Visiems bet tarsi savo tiesą pilną:
Myliu aš Vilnių, kaip ir Lvovo miestą,
Kaip Lvovą branginu aš Vilnių.

Tai ištikimo draugo jis sostinė —
Tai liudininkas užtvarų svetimšalių gyvytis,
Pabaltijo šviesi aušrinė,
Tai Kijevo jis brolis tragingasis.

Garbės dėl ir šlovės su juo mes ėjome,
Suliedinti į vieno lydinio metalą,
Ir vandenį kraujuotą sėmėme
Salmis mes iš karčių kajalų*).

Tarasas mėlynam gegužyje kadaise
Su priglausta kakta prie delno rymojo
Ir Vilniaus — miesto didžio garso
Didybę liūdną apraudojo.

Jo siela kaip ugnis, kaip fitnagas kieta ji buvo,
Sufaudinta iki gelmių šauksmu aidėjo:
Garbė kur Gedimino ir šlovė pražuvo?
Ko dėl Maskva į Lietuvą atėjo?

Ir aš, poetas Liūto kraujo,
Nuo Narvos ukrainiškasis kurpas,**)
Saukiu balsu jau plieno naujo: —
Sugniaužkim granatas, mūsų rankose suburtas!

*) Kajalas — upelis.

**) Kurpas — trumpinta poeto pavardė (Kurpita-Kurp) savo reikšme atitinka lietuvišką kurpę.

Tik ką susituokusi Australijos hipių pora važiuoja į povestuvinę kelionę. Motociklą jie turi, tačiau batų, matyt, šiltame klimate nereikia.

MAMA, NUPIRK MAN LAUMĘ DAUMĘ

Norint kad augantis lietuvis pamiltų lietuvišką knygą, reikia, kad jis nuo pat savo vaikystės pažintų knygoje glūdinčius lobius. Vaiko pasaulis — viskas kas apie jį vyksta. Knygoje slypintys turiai turi būti vaikui parinkti jo turimo akiračio ir supratimo plotoose.

Pirmiausia vaikų smalsumą patenkina tėvai ir suaugusieji. Kada jau pajėgia patys knygas paskaityti, tada jiems atsiveria vėl nauji pasauliai. Kad ir nerealiūs, pasakiški, bet nauji, platiūs. Kas vaikus augino, tai, prisimins, su kokiais išgyvenimais jis skaitydavo jiems skirtas knygeles ir kiek klausimų jos jiems sukeldavo. Ypač jei tos knygelės dar buvo gerai iliustruotos. Net tokia knygelė, kur du gaideliai baltus žirnius kulia, jiems sukeldavo begales minčių. O Brazilijos Meškiukų Rudosniukų, kuomet visi mintinai mokėjo. Gražiais vaizdais ir įvykiais jie visa širdimi gėrisi, o dėl liūdnų — graudžias ašarėles lieja.

Nepriklausomaj Lietuvoj jau nemažai išsidavo vaikams originalių ir verstinių knygų, bet ir tai nusiskųsdavome tos rūšies literatūros trūkumu. O čia šis trūkumas net labai jaučiamas. Kiekviena vaikams pasirodžiusi knygtelė ne tik juos, dirbdama prie rugių. Ji visą kartais taip norėtųsi vaikus apdovanoti knygomis, bet jų nėra. Seniau išleistos jau net

Savo laiku visokios laumės ir raganos net ant laužų buvo deginamos. Lietuvių tautosakoje laumės ir raganos vaidino taip pat nemažą vaidmenį. Jų buvo blogų, kurios žmonėms pridarydavo visokių nemalonumų, bet buvo ir gerų, kurios tik gerą visiems darydavo.

Laumė Daumė yra gera. Ji prie rugių gubos randa paliktą miegantį vaiką ir manydama, kad jis negeros mamos ten tyčia paliktas, paima jį auginti. Kiskienei kūmaujant vaiką pakrikštija Rugeliu. Jis auga tarp miško žvėrelių ir paukščių. Po penkių metų sužino, kad motina vaiką nenorėjo tyčia palikti, o tik paguldė pati dirbdama prie rugių. Ji visą laiką raudodama jo ieškojo. Tada visi miško gyventojai nutarė Rugelį gražinti mamai.

Vieningai laužkime grandis Maskvos verguovės,
Tejungia bendras pyktis mus dienas dienų,
Kad Vilnius būtų lietuviškas, kaip buvęs,
O Lvovas — ukrainiškasis, kaip būta iš senų.

O, mieste, su Aušros tu Vartais
Ir tikinčia širdim pakilk!
Išspiaukie Juozapą, Adomą kartą,
Didvyrius nuosavus ugdyk!

LIETUVIŲ LAISVĖS SVENTEI

Pavasario karietos ritos.
Už Jus mes meldėmės be paliovos,
Kai aštant sostinėje laisvės rytu, iškėlėt saulę Lietuvos.

Mes veržėmės talkos Jums teikti
Per badą ir vielų bei sniego grūdį,
Bet ševcenkos namuos sulaikė —
Mus Lenino raudonas maras žudė.

Jūs atsilaukėte, o mes suklupome vieni,
Bet žvelgiame į Dangų drąsiai,
Nes mūsų metai kruvini
Europai teikia naują dvasią.

Nors kenčiam bendrą vėl vergiją,
Dvasia bet laisvės neužglušo:
Tėvų sapnai sparnus įgyja,
Jie, kaip Tiesa, gyvuoja tarpe mūsų...

Vienų vieni, kai sekė tercijų mirtis,
Kai žlugo laisvė mūsų auksinė,
Kad plaktų ta pati širdis,
Ir vestų tikslas mus bendrinis.

Kai iš pelėsių kelsimės,
Plazdės kai vėliavos abiejų mūsų tautų,
Iš Vilijų mes Dievo kraują gersime,
O Jūs iš Dnieprų evangelijos kartu.

Kai mūsų Kijevas ir Jūsų Vilnius stos,
Rankoves kai bendrai jie užraitos,
Tai želigovskis, Haleris
Mus pulit iš pasalų nedrįs.

Tai toks Laumės Daumės turinys.

Knyga 64 puslapių, suskirstyta į 16 atskirų skyrelių, lyg ir dainų. Parašyta eiliuota forma. Ką kuriose skyruose eilavimo forma keičiasi, bet ji lengva, sklandi, vaikų bus lengvai skaitoma. Čia vienas pavyzdėlis eiliuotą pasaką pradendant:

Toli, toli už girių,
Už marių mėlynų,
Kai žemėje gyveno
Daugybė milžinų.

Kai ore skraidė, lakstė
Gerieji altvarai,
O soduose žibėjo
Aukšiniai obuoliai.

Gyveno tokios laumės
Prie upių, ežerų
Ir buvo tikros draugės
Visų gerų vaikų.

Bendrai, vaikai daug greičiau įsidėmi ir net mintinai išmoksta, jei eiliuoti kūrinių turi gerą ritmą ir gerai surimuoti. Šioj srity autorei blogai pasisekė.

Tiek savo puikiai išvaizda, tiek ir pasakišku turiniu, Laumė Daumė mažiesiems skaitytojams bus maloni dovana. Parodžiau knygą ir truputį paskaityčiau šešiametėi merginai, ji tuojau pradėjo atakuoti mamą: — Mama, nupirk man Laumė Daumę...

Laumė Daumę išleido Magdalenė Šmulkštienė ir Ričardas Petersonas. Spaudė Saleziečių spaustuvė Romoje. Korektorė Felicija Gresiuotė. Tiražas 1000 egz. Autorė knygą dedikavo savo mylimiems vaikams Daivai ir Vytautui. Kaina nepažymėta.
P. Venclova

Brighton Parkas

Amerikos Lietuvių Piliečių Pašalpos Klubas susirinkimas įvyks rugsėjo 21 dieną Hollywood salėje, 2417 W. 43 St. Prsidės 1 val. po pietų. Nariai narės ir norintys įstoti kluban, kviečiami atvykti, nes yra daug svarbių reikalų ir išsklausyme valdybos pranešimus. Piktinikų komisija pateiks savo apskaitą, kaip piknikai pasisekė ir kiek buvo padaryta pelno. Padėkosime mūsų gerbiams darbininkams ir darbininkėms, be kurių pagalba būtų neįmanoma turėti sekmingus parengimus, nekaltant jau apie kokį nors pelną. Nė nepasijutom kaip piknikai prabėgo ir šios vasaros sezoninė klubo veikla jau baigta. Ji pasikartos tik sekančiais metais, jeigu išliksime sveiki ir gyvi.

Manau daugeliui mūsų jau žinoma, kad visuomenininkė

ponia Adelė Burba, po sunkios vidurių operacijos šv. Kryžiaus ligoninėje, kambarys 600-2 Piliečių klubo ir kitų vardu reikiu sergančiai giliai užuojautą ir nuo širdies linkiu greitai pasveikti. Be to, klubo protokolu raštininkė Rožytė Didžgalvienė taip pat pergyveno sunkių vidurių operaciją. Dabar jau susveiko ir vėl susirinkimuose užims savo vietą prie valdybos stalo.

Klubo išdininkas Jonas Didžgalvis, antrą savaitę atostogaudamas, grybauja kaž kur ten Wisconsinio miškuose. Jonas grybaudamas nežūri į medžių viršūnes, užtat ponų Didžgalvių namuose puikių konservuotų grybų yra per visus metus. Geriausias laimės tau, Jonai, tik sugrįžk iš atostogų į Piliečių klubo susirinkimą.

A. Jusas

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIEŅOSE"

Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

TIEMS, KAS NORI ŠVENTEMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SIULOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 338 psl.	\$5.00
2. Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 246 psl.	\$3.00
3. M. Žolčenko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl.	\$2.00
4. Liudas Mikšys, IŠ ISTORIJOS UKANŲ ATEINA LIETUVA, 699 psl.	\$12.00
5. Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl.	\$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 154 psl.	\$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl.	\$2.00 ir \$3.00
8. Marius Keliškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, 350 psl.	\$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDD, 418 psl.	\$2.00
10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, jo gyvenimas ir darbai.	\$6.00
11. Adomas P. Jasas, BŪK PALAIMINTASI	\$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštais viršeliais \$2.00, kietais	\$4.00
13. Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl.	\$2.00
14. Henrikas Rodauskas, EILERASČIAI, 239 psl.	\$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENĖ, C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION.	\$10.00
17. Petronėlė Orintaitė, KA LAUMĖS LĖMĖ, 238 psl.	\$3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERJA, 310 psl.	\$1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai	\$4.00
20. Pranas Alšėnas, MARTYNAS JANKUS, biografija, 294 psl.	\$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl.	\$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl.	\$6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienų" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, adresu:

"NAUJIEŅOS"

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Chicago Savings and Loan Association

5 1/4%

Certifikatų sąskaitos

Certifikatai išduodami tikslintinėmis. Mažiausiai turi būti \$5,000. Pelnas mokamas kas trys mėnesiai.

4 3/4%

Ant visų knygelių sąskaitų

Nuošimčiai priskaitomi kas diena, išmokami kas trys mėnesiai.

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- Free community rooms for your organiz'd meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks.
- Sell & redeem U.S. Bonds
- Two large free park'g lots
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakei, Sr., President and Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. and Fri. 9 to 8, Saturday 9 to 12:30

STASYS JUSKENAS

DVI SAVAITĖS AMERIKOS RYTUOSE

Vyresnysis sūnus Kastytis įsodinęs į savo mašiną savo žmoną mudu su žmona, broj Algį ir uošvį Joną Zemaitaitį, pasileido dviem savaitėm po rytines Amerikos valstijas pasivažinėti ir atostogas praleisti.

Nuo Čikagos iki Buffalo

Važiuojant iš Čikagos per Indiano ir Iovą valstijas nieko ypatingo ir negali pamatyti. Gamtovaizdis vienodas, lygumos su ūkininkų sodybomis. Tik vienoje vietoje matėme apie 30 pėdų nuo kelio atstume gulėjo aukštyn kojomis apsvirtę du sunkvežimiai. Sunkvežimiai labai dideli ir matyti, pilni prikrauti, nes virtimo vietoje didelis žemės plotas išraustas.

Sūnus spėjo, kad greičiausiai užpakalyje važiuavęs bus trenkęs į priešakyje važiuojantį sunkvežimį ir tuo pačiu abiejų sunkvežimių vairuotojai, pametę vairą kontrolei, nuriudėjo į pakalnę ir apsvirtė. Ir taip be jokių nuotykių atsiradome New Yorko valstijos Buffalo miesto ribos.

Buffalo miestas

Važiuojant per miestą matėsi nevisai jau prastų pastatų. Toliau nuo miesto tarp medžių skendo, vienaaukščiai mediniai nameliai. Bet pradėjus važiuoti keliu, einančiu palei Erie ežerą, vaizdas pasidarė tiesiog baisus. Mediniai vienaaukščiai ar ir dviejų aukštų nameliai visai išskrypę, stogai įvairios spalvos lopais užlopoti. Daug langų lentgaliais užkalti, viskas aprū-

ke. Palei namus pilna šiukšlių ir net žolės niekas nenupiauna.

Iš karto atrodė, kad gal jau niekas ten negyvena. Bet pasirodo, kad gyvena. O kodėl taip apsilėdę, neteko patirti. Ten matėsi porą bažnyčių, bet jos ten gražiai atrodė ir kažkaip su ta aplinka net nesiderino. Bendrai Buffalo miesto išorinis vaizdas, bent palei Erie ežerą, atrodė labai neviliojantis.

Niagaros krioklys

Iš Buffalo miesto pervažiavę du aukštų tiltu, atsiradome Niagara Falls mieste. Pirmiausia skubiname pamatyti Niagaros krioklį. Deja, Amerikos pusėje Niagaros krioklys užtventkas prie Ontario ežero. Tik mažos vandens srovės tarp akmenų srovenavo. Pasirodo, krioklys žada sugriūti, tai norima jį sutvirtinti. Paėję toliau už miesto pamatėme tikrai labai įspūdingą vaizdą. Plačia vaga vanduo iš Ontario ežero, bėgdamas tarp akmenų ir išraustų didelių ir mažų duobių, kėlė didelį ūžesį. Visoje upės vagoje matėsi tik baltos vandens putos. Viduryje plačiosios upės augo atskiri medžiai, krūmai ir net medžių apaugusios salelės matėsi. Po tas saleles vaikštinėjo ančių pulkeliai. Ant akmenų didelės žuvėdros stovinėjo. Toliau matėsi tik aukštyn kilęs rūkas. Tas rūkas kilo jau Kanados pusėje.

Į Kanadą

Negalėję pamatyti Amerikos pusėje vandens kritimo, nutarėme pavažiuoti į Kanadą. Kažkaip

Naujiems mokslo metams prasidėjus, laukiama ir studentų neramumų, kurie pasireiškė Amerikos universitetuose pernai. Prasidėjo Berkeley universitete Kalifornijoje, įvairūs "sėdėjimo streikai", protestai prieš karą Vietnamo ir daugiau galių reikalavimai įnešti nemažai sąmyšio į Amerikos gyvenimą.

suabejojau, ar kartais be jokių dokumentų į Kanadą būsimė įleisti. Ir kagi! Įvažiuojant per tiltą į Kanadą Amerikos muitinio tarnautojai visai nieko nesitairavo. Kanados muitininkas tik paklausė, kiek laiko manome būti Kanadoje. Pasakius, kad važiuojame tik krioklio pamatyti, taigi nieko nesakė. Grįžtant taip pat kanadiečiai visai nieko neklausė, o amerikiečiai paklausė ar nesame ką nors apmuitavimui nupirkę. Gavę neigiamą atsakymą, taip pat nieko nesakė leido važiuoti.

Tiesa, neturintiems Amerikos pilietybės reikalaujama įvažiuojant į Ameriką DP ar kitokią kortelę parodyti, kurioje būtų pažymėta, kad įvažiuojantis turi teisę Amerikoje gyventi. Tai yra demokratiškos valstybių sąsienos susisiekimas. Sienos nesaugomos užtvėrtomis vielomis, iškastais grioviais, išlygintomis ir išakėtomis žemės juostomis, mirties zonomis, užkastomis minomis, įelektrintomis vielomis, o kaip kur net specialiai pastatytomis mūro sienomis, daugybė sargybinių šunų ir kitokių sienai saugoti priemonių, kaip tai daro mūsų tautos ir valstybės okupantai rusai, kurie drįsta save vadinti tikraisiais demokratais.

Kanadoje

Įvažiuojant į Kanadą jokio skirtumo net negalima pastebėti. Kalba ta pati. Prekės tos pačios, ir jų kainos beveik tos pačios. Perkant krautuose dolerio vertė ta pati. Kažkokį menkinę pirkdamas padaviau amerikonišką dolerį, gavau gražos pusė amerikoniškais, pusė kanadiškais dešimtukais. Net ir automatuose veikia amerikoniški pi-

niai. Miesto vaizdas nieko nesiskyrė nuo Amerikos pusėje esančio miesto. Nepatiko ir išties labai gramėdiškai atrodė miesto gatvės susisiekimui skirti dviaukščiai geltonos spalės, pagal "Made in England" autobusai.

Stebime Horseshoe krioklį

Kadangi amerikoniškas Niagaros krioklys buvo užtventkas, tai ir atvažiuojame į Kanadą jūjų Horseshoe krioklio pamatyti. Iš Ontario ežero vanduo bėgdamas labai plačia vaga, ties vietoje pavadinata Horseshoe (arklio pasaga), staigiai susiaurėjo į labai panašią į arklio pasagą siaurumą. Čia jau vanduo didelių kiekiu, lyg kokia nesulaikoma lava, krinta 160 pėdų žemyn. Krišdamas vanduo taškosi į akmenis, ir virtės rūku kyla į viršų.

Vėjelini pučiant vandens rūkas virsta smulkiomis vandens lašeliais ir vandeniu tvindo palei krioklį pravestą gatvę. Vandens sukeltas ūžesys girdimas gana toli. Nakties metu, apšviečiant krioklį elektros šviesa, įspūdis tikrai didingas. Niagaros ar Horseshoe krioklius verta pamatyti. Tikrai gražus Dievulio kūrinys!

Baltieji kalnai

Rytojaus dieną iš Niagara Falls atsidūrėme vadinamoje New England. Tikrumoje Baltųjų kalnų (White Mountains) srityje, New Yorko, New Hampshire ir Vermont valstijose. Važiuojant kalnais, tiesiog negali atsigerėti gamtos grožiu.

Visi kalnai, kalneliai ir aukščiausi kalnai, daugumoje apaugę lapuočiais medžiais bei krūmais. Pasitaiko nemaža ruožų, apaugusių spygliuočiais medžiais — eglėmis bei pušimis. Keliose vietose teko matyti net baltais, lyg lietuviškais berželiais, apaugusius kalnus ir tarpkalnes. Teko matyti ir vieną kitą kalną visai pliką, vien uolos ten viešpatavo. Kalnai gana aukšti. Štai Washingtono vardu pavadintas kalnas iškilęs net iki 6,288 pėdų. Visos tarpkalnės ir net kalnų plokštumos tiesiog sėte nusėti ežerais-ežerėliais ir visai mažais apskritais ežerėliukėliais. Dauguma ežerų turėjo apskritą žaliuojančių salų ir salelių. Prie daugumos ežerų jau žmonių gyvenama. Po ežerų plauko irkliniai ir motoriniai laiveliai. Keliuose didesniuose ežeruose siuto po vandenį didesni motoriniai laiveliai. Bet dar nemažas skaičius yra ežerų, įsispraudusių tarp aukštų kalnų. Prie jų dar nesimato jokių žmogaus pastatytų pastatų. Tarp kalnų keliose vietose bėgo ūždamos, švarų vandenį nešamos, upės.

Iš kalnų viršūnių sroveno sraunūs upeliai. Vienoje vietoje, pavadintoje Silver Cascade, iš aukšto kalno tekėjo gana sraunus ir didokas upelis. Bėgdamas vanduo per akmenis kėlė ūžesį. Sustojome upeliu pasigėrėti. Abu sūnus Kastytis ir Algis panoro užlipti į kalno viršūnę ir išaiškinti, iš kur tiek daug vandens aukštuose kalnuose atsiranda. Deja, užlipę palei bėgantį upelį

šio sluoksniu jau galėjo įsikaibinti ir augti medelis. Ir taip per milijonus metų medeliai ir kita augmenija sudarė gana storą derlingą žemės sluoksnį. Šiame dirvožemyje jau gali augti ir užaugti didoki medžiai. Dabar toje vietoje lapuočiai medeliai taip tankiai suaugę, kad net saulės spindulėliai nepajėgia pro lapus prasiskverbti. Kai kuriose vietose daugybė jaunų eglėlių išdygusių. Kitoje vietoje jaunutės eglaitės truputį paaugusios ir vėl nudžiūvusios. Ir taip vienos dygsta, paauga ir vėl miršta. Jų mirimo priežastis — negauna saulės šviesos. Dar kitos bando augti, bet ir jos negaundamos sanelės šviesos susilauks pirmųjų likimo.

Bet jau kuri eglutė pagavo šiek tiek saulelės šviesos, tai toji užaugo daug aukštesnė už gretas esančius lapuočius medelius. Ir taip tas nestoras ant akmenų susidaręs žemės sluoksnis su-

gebėjo suteikti įvairiems medeliams ir kitokiai augaliai gyvybę ir ją palaikyti.

Meškų mokykloje

Važiuojant tarp kalnų išvėdžiotais keliais New Hampshire valstijoje, privaziavome vietoje, pavadintą Clark's Trading Post. Ir štai matome aukštai, ant iškelto stalo ar plačios lentos, meška bevaikščiojanti. Ir gyva, tikra meška! Pasirodo, aukštas storo medžio šakotas stuobrys įkastas į žemę. Stuobrio viršūnėje lyg stalas iš placių kelių lentų įtaisytas. Meška, kabinėdamosi už stuobrio šakų, užsiriogliną, net ant stuobrio viršūnės įtaisyto stalo.

(b. d.)

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRĄGIAS IR NAUJINIS

Quarterly dividends are very interesting

And what is most interesting about quarterly dividends is that it means more money for you. More Often. If you're interested, come to Midland Savings today.

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

4 3/4%
PASSBOOK SAVINGS
Paid and Compounded QUARTERLY

5 1/4%
6-MONTH SAVINGS CERTIFICATES
Paid Quarterly
\$1,000 MINIMUM

Sekmadienį, rugsėjo 21 dieną, BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

įvyks RUDENINIS

NAUJIENŲ PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VISĄ LAIKĄ GARSUSIS A. RAMONIO ORKESTRAS GROSO POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNISKIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. RUGSEJO 21 D. VISI KVIEČIAMI Į NAUJIENŲ PIKNIKĄ.

HIGH RATES

4.75%
Per annum on regular Savings

5.25%
Per annum on investment bonus

Savings Insured to \$15,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai adieka du didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniskus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

5 1/4% MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKOTAMS

4 3/4% TAUPYMO KNYGŲLIŲ SASKAITOMS

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. HA 1-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
trims mėnesiams	\$5.50
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$18.00
pusei metų	\$8.50
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Vandalizmas ir jo pasekmės

Vienas neprotingiausių, nesąmoningiausių ir pasipiktinimą sukėliančių nusikaltimų Amerikoje yra vandalizmas, atseit, barbariškas naikinimas visuomeniško bei privataus turto bei įvairių įrengimų. Nuostoliai siekia milijonus ir milijonus dolerių. Tais betarpiškais turto naikinimo veiksmais dažnai pasižymi paaugliai, kurie išdaudo mokyklų, įvairių įstaigų ir privačių namų langus, supiausto automobilų padangas ir net padega namus.

Kaip paplitęs yra vandalizmas ir kokias yra jo pasekmės, rodo vieno žurnalisto surinkti duomenys. Štai jie: per metus Amerikos mokykloms vandaliai padaro pasibaisėtinų nuostolių, kurie siekia apie šimtą milijonų dolerių. Pereitais metais New Yorko valstijos miestų nuosavybės vandaliai padarė nuostolių, kurie siekė dešimt milijonų dolerių. All - State apdraudus kompanija pernai išmokėjo apie \$4,400,000 nukentėjusiems nuo vandalizmo automobilistams. Nuo 1965 m. Los Angeles mokyklų padegimais padaryta už \$850,000 nuostolių.

Ir vandalizmas metai po metų didėja. Kas dėl to kaltas? Kodėl paaugliai (ir tai palyginti nedidelis jų nuošimtis) yra linkę į vandalizmą?

Reiškiama nuomonė, kad prie paauglių palinkimo į vandalizmą daugiausia prisideda netinkamas auklėjimas, nesirūpinimas tėvų tuo, ką jų vaikai daro.

Denverio paauglių teismo teisėjas Gilliam savo atvirame laiške paaugliams sako, kad jau metas pasižiūrėti atmerktais akimis į tai, kas dedasi aplinkui. Esą, mes dažnai girdime paauglių graudingus nusiskundimus: ką mes turime daryti? Kur mes gaime eiti? Atsakymas: eik namo. Nupiauk žolę, sugrėbk lapus, žiemą nukask sniegą, nuplauk automobilį, išmok virti, išplauk grindis, surask kokį apmokamą darbėlį, tinkamai išmok pamokas, skaityk geras knygas. Liaukis būti verkšlenančiu kūdikiu. Subrėsk!

Teisėjas Gilliam, kaip skelbiama, turi labai didelį patyrimą, susijusį su paauglių nusikaltimais: jis yra svarstęs apie 100,000 paauglių bylų. Nusikaltusius paauglius jis neglosto ir nebando jų poelgius pateisinti, kaip tai padarė vienas Chicago teisėjas, kuris paskyrė penkerių metų sąlyginę kalėjimo bausmę už bandymą padegti vidurmiestyje krautuvį.

Sąlyginė bausmė faktiškai nėra jokia bausmė, nes

Susivienijimui Lietuvių Argentinoje 55 m.

1914 — 12 — 7 — 1969

Susivienijimas Lietuvių Argentinoje savuoje daktaro Vinco Kudirkos vardo rūmuose — Av. San Martin 3175, Lanus Oeste — liepos 12, 1969, minėjo garbingą SLA veiklos 55 metų sukaktį nuo tos istorinės dienos, kuomet liepos 12, 1914 metų, susirinkę 20 vyrų įkūrė šią draugiją ir Prano Stalioračio pasiūlymu pasivadino Susivienijimu Lietuvių Argentinoje.

Dabar SLA per savo septynis skyrius apjungia bent tūkstantį lietuvių šeimynų — veiklių narių, rėmėjų. Jo kultūriniai parengimai teikia garbę Argentinos lietuvių kolonijai.

Ne vien vyresnieji, bet ir antros ir trečios kartos čia gimę lietuviškai veikia Susivienijime. Pastarieji džiugina ir žavi visą mūsų koloniją SLA Mažųjų Ansamblio pasirodymais, puoselėjant lietuvių tautinių šokių ir dainos meną. Ansambliui vadovauja Irena Veličkaitė Simanuskienė su pagalbininke O. Žabarauskaitė. Ansamblio dainų mokytoja ir pianistė yra Irena Andriuskaitė - Stankevičienė, o sporto mokytoju — O. Levana-vičius.

Savišalpos srity SLA veikia pavyzdinai, o kultūrinių parengimų pelnas įgalina organizaciją plėstis ir stiprėti. Vien 1968 metais SLA Centras Lanus turėjo gryno pelno \$678,233, o SLA Skyrius Kordoboj uždirbo \$345,039. Ir Lanus ir Kordoboje savuoje SLA pastatuose veikia bibliotekos ir koncentruojasi tautinis veikimas.

menamai nubaustieji nebus nei kalėjime uždaryti, nei kaip kitaip nubausti, jei per penkerius metus vėl nebus pagauti panašų nusikaltimą darant.

Nieko stebėtino, kad to teisėjo nuosprendis sukėlė nemažai pasipiktinimo. Laikraščiai tą nuosprendį griežčiausiai pasmerkė, pabrėždami, jog tai bus tik paskatinimas paaugliams panašius nusikaltimus daryti.

Minėto Chicago teisėjo nuosprendis nėra kokia išimtis. Nemažas skaičius teisėjų panašiai elgiasi ir kitur. Toks "glostymas" paauglių nusikaltimų, nėra abejonės, yra labai bloga priemonė kovai su vandalizmu, kuris nesulaikomas vis labiau didėja.

Iš kitos pusės, ir griežtomis bausmėmis neįmanoma sulaikyti vandalizmo. Pavyzdžiui, Sovietų Sąjungoje bausmės už vandalizmą ir chuliganizmą yra gana didelės, tačiau jos nesulaiko paauglių nuo nusikaltimų. To fakto neslepia nei sovietinė spauda, pažymėdama, jog miestuose chuliganizmas paauglių tarpe vis labiau didėja.

Iš to prašosi išvada, jog miestų aplinka taip pat labai neigiamai veikia paauglius, kurių dalis (tiesa, nelygiai didelis nuošimtis) nuklysta į šunkelius. Juk yra faktas, kad farmose gyvenančių paauglių tarpe kur kas mažiau yra nusikaltimų (įskaitant ir vandalizmą), negu tarp miestuose gyvenančių paauglių.

LIETUVIŲ AEROKLUBO LĒKTUVAS

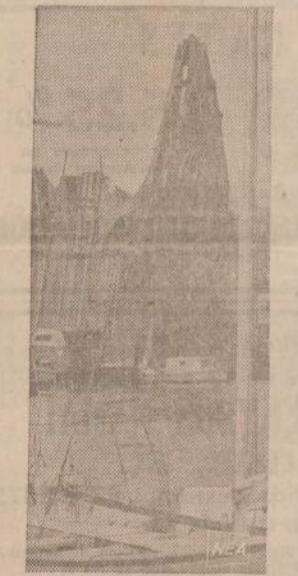
Ateinantį šeštadienį Chicago Lietuvių Aeroklubas rengia naujai nusipirkto lėktuvo krikštynas. Praeitą šeštadienį klubo vadovybė parodė spaudos atstovams savo dvivietį Chesna 150, paskraidino atvykusius svečius, parodė Chicago apylinkes iš padebesių, o vėliau nublizgino vėjo, lietus ir išstikusių vasaros vabzdžių aptaškytą lėktuvą.

Naujai lietuvių — aviacijos entuziastų — nupirktas lėktuvas stovi Griffit aerodrome, esančiame šalia Gary, Ind. Privažiavimas prie šio aerodromo labai geras, nes veik visą laiką galima naudotis didžiais vieškeliais, jeigu neskaityti poros mylių kelio, vedančio jau tiesiai į aerodromą.

Patekų į Griffit aerodromą prieš 11 ryto. Kelį man parodė inž. Edmundas Jasiūnas, didelis aviacijos entuziastas, aeroklubo organizatorius ir dabartinis jo sekretorius. Kelias į aerodromą jam gerai žinomas, nes ne vieną kartą jis ten yra važinėjęs. Inž. Jasiūnas turi visus skraidymams reikalingus leidimus, išlaikę gana griežtus valstybinius egzaminus, turi teisę bet kada keičiaviniu lėktuvu kilti į padanges ir dažnai tarnybiniais reikalais skrenda į įvairias valstijas, kur didelė elektros bendrovė jį siunčia.

Naujai įsigytas Chesna 150 jau buvo išvilkas iš pastogės ir stovėjo prie išibėgimo tako. Pasirodo, kad praeitą šeštadienio rytą klubo lėktuvu išstisą valandą jau buvo skraidęs mokinyk Kvedaras. Jis jau yra atlikęs reikalingas pamokas su instruktorium, pažįsta lėktuvą, moka jį operuoti ir turi teisę vienas pakilti ir paskraidyti. Kad lakūnas turėtų teisę pats skraidyti ir kitus iškelti į padanges, tai jis turi būti išskraidęs 60 valandų ir išlaikęs gana griežtus egzaminus. Šiuo atveju Amerikos aviacijos vadovybė yra nepaprastai griežta. Ji reikalauja, kad mokinys tikrai mokėtų valdyti lėktuvą ir pažintų kiekvieną jo sraigtelį, kad pavojaus metu žinotų, kas reikia daryti. Amerikiečiai šiuo atveju daugiau reikalauja, bet užtat lėktuvų nelaimių čia yra žymiai mažiau, negu kitose valstybėse.

Kvedaras nusileido, o instruktoriaus ir lėktuvo jau laukė viena jauna lietuvaitė, vos 14 tus metus einanti. Ją tėvas atlydėjo į aerodromą. Josios noras — skraidyti lėktuvais yra toks didelis, kad ji visuomet

Irgi paminklas. Tai modernaus skulptoriaus Michael Borach penkių aukštų ir valti - laiva panaši ant vandens plūduriuojanti skulptūra San Francisco miesto įlankoje.

Vienas Italijos laivo kapitonas staidamas namus, ant stogo pasistatė laivo pavėdalo priestatą, kuriame jis ir atsargon išėjęs, mėgsta pabūti ir prisiminti tarnybos laikus.

— Turėtų būti lėktuve... Apieškojo visus stalčius, sėdynes ir po sėdynėmis, bet niekur rankvedžio nerado.

— Argi svarbu? — paklausiau aš. — Pora svarų daugiau, ar mažiau... Koja paspausi ir jausi, kiek svary yra padangoje...

— Taip galite daryti su automobilio padangomis, jei norite, bet aš nenorėčiau to daryti su lėktuvo ratais, — aiškina inž. Jasiūnas. — Rankvedis turi būti surastas, aiškiai patirta, kiek svary reikia ir tuos svarus reikia įpumpuoti.

Teko bėgioti į aerodromo namelį, surasti rankvedį, pripumpuoti 30 svary ir tinkamai paruošti lėktuvo ratus. Pasirodo, kad viename rate buvo tikslai 14 svary spaudimas.

Visas tas reikalas užtruko 15 minučių, bet kiekvienas pamatė, kad inž. Jasiūnas — rimtas vyras. Jam rūpi ne tik lėktuvo gerovė, bet ir keleivių saugumas. Jam aišku, kad pilnai nepripūstas lėktuvo ratas gali būti nelaimės priežastimi. Jis žino, kad ne vienas keleivis nukentėjo nuo sprogiusio lėktuvo rato. Pagaliau, pačios padangos ilgiau laiko, kai jos tinkamai pripūstos.

M. Gudelis
(B. d.)

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ZINIAS

V. VAITEKONAS

DABARTINĖ LIETUVIŲ TAUTOS PADĖTIS

(Paskaita Amerikos Lietuvių Kongresui
Detroit, 1969 m. rugpjūčio 30 dieną)

2

SOVIETINĖS INTRODUKCIJOS TIKSLAI IR PRIEMONĖS

Lygiagrečiai Kremlinui labai rūpi, kad, anot Sniečkaus, "kiekvienas darbininkas, kolchozininkas, inteligentus giliai suvoktų, jog tolesnis sovietinės Lietuvos klestėjimas ir stiprėjimas galimi tik Sovietų Sąjungos tautų šeimoje", kad būtų visai stiprinama "ekonominė ir gynybinė mūsų Tėvynės (Sov. S-gos) galia", nes "stiprinti Sovietų Sąjungą yra šventa kiekvieno žmogaus pareiga". (Tiesa, 1968, 7. 13; 10.11.) Kad šioje įsitikinimai galėtų būti įkalti į mūsų tautos smogę, pirmiau jais turi persimuti patys partiečiai. Tokiam partiečių indoktrinavimui veikia išlisa vadina- mo partinio švietimo sistema: 2 metų pradinio partinio lavinimo 256 pamokos ir 4 metų aukštoji partinė mokykla. Pvz. 1967 — 1968 mokslo metais vien Kaune veikė 40 pradinio partinio lavinimo mokyklų ir 30 vidurinių. Per 9000 propagandistų vykdo tą partinę indoktrinaciją.

Šalia partinių indoktrinacijos mokyklų veikia ir bendro pobūdžio indoktrinacinės mokyklos, specialiai masių propagandis-

tams ruošti. Jos yra pradinės 2 metų su 96 pamokomis ir vidurinės 4 metų su 192 pamokomis.

Masinę indoktrinaciją vykdo "Zinijos" draugija, apjungianti apie 10,000 mokytojų apie 5000 žemės ūkio ir sveikatos reikalų specialistų ir apie 10,000 įvairių kitų profesijų propagandistų.

O pati didžiausia sovietinės indoktrinacijos mašina okup. Lietuvoje yra susovietinta Lietuvos mokykla. Nekalbant apie istorijos pamokas, okup. Lietuvos švietimo Ministerijos nustatytoje bendrojo lavinimo mokykloms lietuvių kalbos programoje randame pamokas tokiomis temomis: Spaliukų simbolika, Tarybinės armijos kariai, Gagarinas, Leninas, Terėškova, Spalio revoliucija, Armijos diena, Tarptautinė moters diena, Lenino revoliucinė veikla, Leninas didžiojo spalio vadas, Leninas — komunistų partijos kūrėjas, Leninas — kovotojas už darbo žmonių laimę, Leninas — pirmos pasaulio socialistinės valstybės kūrėjas, Leninas ir raudonoji armija, Leninas ir partija, Kam turim būti dėkingi už savo laisvę, Žiemos rūmų šturmas, ir pan. ("Tarybinė Mokykla", 1966, Nr. 5, p. 5; 1967, Nr. 12, p. 43.)

Bendrojo lavinimo mokyklos aštuntai klasei įvestos specialios pamokos — pokalbiai apie sovietinę visuomenę, o devintai klasei — visuomenės mokslo pamokos, kurių vienas iš uždavinių yra "nušviesti mokiniam Jungtinėse Valstybėse susitelkusių lietuvių nacionalistų nusikalstamus

planus". ("Komunistas", 1965, Nr. 2, p. 44.)

Svarus indoktrinacijos vaidmuo skirtas mokyklų kariniams vadovams, kurie ruošia okup. Lietuvos jaunimą sovietinei karinei tarnybai.

Indoktrinacija pradedama nuo pačių mažųjų mokinukų, kurie iki 10 metų amžiaus telkiami į vadinamą "Spaliukų" būrius, nuo 10 — 14 metų amžiaus — į pionierius, nuo 14 iki 28 metų amžiaus — į komsomolą.

Ne be pagrindo Estijos, Gudijos, Latvijos ir Lietuvos propagandistų konferencija 1966 džiugėsi, kad "internacionaliniai klubai, brolišku tautų šventės, tematiniai vakarai, žygių karo kovų kelias, bendros (Sov. S-gos tautų) pionierių ir moksleivių stovyklos, sporto varžybos, keltimeis delegacijomis, ekskursijos — daro didelį poveikį jaunimo pasaulėžiūros formavimui". ("Tiesa", 1966, 11. 29.)

O kur dar radijas, televizija, periodika, grožinė literatūra, dailė, muzika, teatras, filmas?! Okup. Lietuvos 100 gyventojų išleina 9 vietos kine, 10 televizorių, 53 radijo imtuvai (įskaitant garsiakalbius), 50 knygų bibliotekose, 154 egzemp. periodikos. Vien partinių mokyklų studentams per metus išleina apie 50 brošiūrų pusės milijono tiražo, o masių indoktrinacijai dar per 20 leidinių apie milijono tiražo.

Savo ruožtu kultūros poliurukai nesiliauja kalbėti, kad "menas privalo tarnauti proletariatui", privalo "vykdyti svarbias komunizmo statybos funkcijas". ("Tiesa", 1968, 10. 11.). Anot Mieželaičio, "jeigu ra-

šytojas turi ryškų partinę poziciją... jis visuomet bus laisvas savo kūryboje". ("Tiesa", 1967. 3. 6.). Užtat tikroji kūrybos laisvė, ne partijos rūmuose, jam yra nihilizmas. Todėl jauniems rašytojams organizuojami "kūrybiniai seminarai", "kūrybinės stovyklos", kur politikai jiems aiškina, kodėl ir kaip kompartija vadovauja kūrybai.

Dailininkams nustatyta, kad jų uždavinys "savo menu padėti laimėti socialistinę realybę". ("Tiesa", 1965. 9. 12.), kad "Partiškumas neatkiriama tarybinio meno bruožas ir jis mūsų dailininkų kūriniams suteikia ryškų idėjinį skambesį". ("Kultūros Barai", 1966, Nr. 4, p. 9.)

Anot Vilniaus Dailės Instituto rektorius, "jei kam susidaro iliuzijos, kad tarybinėje mokykloje gali atsirasti vietos ir formalistiniams, abstraktiems pasireiškimams, — tas labai apsirinka". ("Literatūra ir Menas", 1968, Nr. 31, p. 3.)

Muzika ypač tinkama propagandai priemonė. Todėl ir skamba kantatos "Spalio slovė", "Žodis revoliucijai", poema "Apie išvaduotoją", "Su kovos vėliava", arba stačiai "Daina apie Lenina". ("Komjaunimo Tiesa", 1967. 3. 28.). Todėl ir naujosios operos perėmė su propagandiniu pamušalu. "Kryžkelėje" — apie nacių okupaciją, "Paklydę paukščiai" apie dypukus, "Saulės miestas" apie ateizmą, "Rožės žydi raudonai" apie sovietinius partizanus.

Ką bekalbėti apie filmus! Ypač vadinamos dokumentus. Juk ir vadinami meniniai filmai yra perėmę pajungti sovietinei indoktrinacijai. Jų kai kurie savo at-

garsiais net laisvųjų lietuvių solidarumą sudrumstė.

TIESIOGINĖ RUSIFIKACIJA TAIP PAT INTENSYVI

Apskritai indoktrinacija yra rusifikacijos dvynys. Dar daugiau. Indoktrinacija yra tik parengiamasis kelias rusinimui. Bet ir tiesioginė rusifikacija yra intensyvi. Lietuvos kompartijos XV suvažiavime rusai sudarė 29.4%. Dabartiniame Lietuvos kompartijos centro komitete rusų 26.7%. Lietuvos kompartijos delegacijoje Sov. Sąjungos kompartijos 1966 suvažiavime rusų buvo visos trečdalis. Lietuvos aukščiausiam soviete rusų yra 22.7%, o Lietuvos delegacijoje Sov. Sąjungos aukščiausiam soviete rusų 21%. Lietuvos vadinamoj "Ministrų Taryboj" rusų 21.4%, o aukščiausio teismo tarėjuose — 22.3%. Iš 82 vidurinių specialiųjų mokyklų 22 mokyklos, t. y. 26.8% vidur. spec. mokyklų turi studentų grupes, kurioms dalykai dėstomi rusų kalba.

Bendrojo lavinimo mokyklų vadovėliai, išskyrus lietuvių kalbos, Lietuvos geografijos ir istorijos, yra rusiškųjų vadovėlių vertimai. Jų pavyzdžiai bei iliustracijos yra rusiški. Net pradžios mokyklos mokiniam rašto darbai duodami rusiški atvirukai: "Rusija žarodnija skazki" (Rusų liaudies pasakos) arba "Vesna v liesu" (Pavasaris miške). ("Tarybinė Mokykla", 1966, Nr. 4, p. 12.)

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WAilbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS
Telef.: PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, šeštadienį, ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 60th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HElock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 1-4 ir 7-9,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treči-
adienį, šeštadienį, ofisas uždarytas.

Ofiso — HE 4-5758
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadieniais
2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p.
Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.,
1-4, 7-9, antradienį, penktadienį, ir
šeštadienį, 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Trečiadienį, šeštadienį, ofisas uždarytas.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8 val. vak.,
antradienį, penktadienį, 1-4 popiet.
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Šeštadienį, nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviškai kalba
Dr. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradienį, nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Pindra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmadienį, antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 8-9 val. vak. Šeštadienį,
rytais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HElock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatsiliepiu, tai telefonai GI 8-6198

KAS GIRDĖTI NEW YORKE
LDD susirinkimas

Rugsėjo 14 d. įvyko Lietuvos
Darbininkų draugijos narių po-
atostoginis susirinkimas. Vasa-
ros metu kai kurie nariai turėjo
ilgesnes keliones. Štai P. Spū-
dys lankėsi pas savo buvusius
Kanadoje draugus: Jonas Ri-
mavičius atostogavo Floridoje,
be to, taip pat aplankė savo gi-
mines, gyvenančius Kanadoje.
Narė Vasilka lankėsi V. Euro-
poje, o kitos dvi narės buvo nu-
skridusios Lietuonai.

Ta proga Br. Spūdienė pasida-
lino savo įspūdžiais iš kelionės
į Lietuvą. Visi įspūdžiai nu-
blunka, kai neleidžiama savo gi-
minių aplankyti, bet jie visi su-
šaukiami atvykti Vilniui. At-
vyksta su gėlėmis ir ašaromis.
Nei gėlės, nei ašaros Lietuvoje
Kremliaus nėra uždraustos Visa
kita, kas normaliam gyvenimui

Tel. Ofiso: 847-5900; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampas Halsted ir 35-os gatvės)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p.
Trečiadienį, šeštadienį, ofisas uždarytas.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna aprauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAilbrook 5-8063

GRADINSKAS
AUTOMATINIS
STEREO FONOGRAFAS —
FM AM RADIJAS
TIK \$89.95
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
Lietuvi, silk pas lietuvį!

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pima-
dienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HElock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

**FOREST FIRES HURT
OUR FOREST FRIENDS**
Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches till cold.
Be sure to drown all campfires,
stir the ashes, and drown
them again. Crush all
smokes dead out.
Please! Only you can
prevent forest fires

yra būtina, eina iš viršaus nu-
rodyta linkme. Čia įvairumų ne-
daug regėti ir girdėti. Visi lū-
pas prilaiko atsargiai. Viena kas
plačiau kalbama, gal tiksliau
klausiama, kurioje pusėje bus
JAV Kinijos karui su Sovietų
Rusija iškilus. Atrodo lyg visų
tikima, kad tas karas nėra iš-
vengiamas, nors visų nenorimas.
Matyti, skleidžiami pikti gandai,
kad tam karui prasidėjus, JAV
rems Kiniją. Tai dar viena prie-
monė niekinti JAV. Tokia ne-
apykanta JAV, jau pastebima
kai kurių jaunuolių tarpe, bet
dovanos iš Amerikos visų lau-
kiamos ir reikalingos, nepaisant
ir tų, kurie Amerikai gerą žodį
yra praradę. Bet tas praradimas
atleistinas, nes sunku patikėti,
ka vienas ar kitas viešai ir dra-
siai kalba, o kalba tik apie tai,
kas jau iš viršaus yra primesta.
Bet ar tuo tikima, tai lieka
didelis klausukas?

LDD narių susirinkime buvo
pranešta apie naują V. Europoj
laikraščio Skardas pasirodymą,
jo turinį ir paskirtį. Ta proga
buvo nutarta paaukoti jo reika-
lams \$10.

Gerb. Stilsonienė trumpai pri-
šiminė mirusį Dr. P. Grigaitį.
Jai teko nemažai su juo kartu
darbuotis. Jos įsitikinimu, ne
taip greit atsiras kitas, kuris
pilnai galės pavaduoti mirusį Dr.
P. Grigaitį. Jo paminklo staty-
ba paskirta \$50.

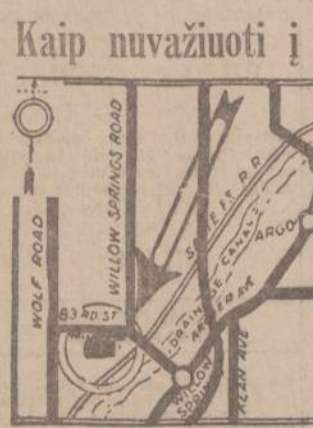
Taip pat buvo pranešta ir apie
Lietuvių Moterų klubų federaci-
jos išleista knygą The Lithuan-
ian Women. Supažindinta su
tos knygos turiniu ir patarta na-
riams ir narėms tą knygą įai-
gyti.

LDD narių susirinkimuose vi-
sada plačiai pasikalbama apie
dienos stambesnius įvykius lie-
tuvių gyvenime.
Ir šiuo kartu buvo praneštos
žinios iš Balfo veiklos. Plačiau
kiek pasikalbėta, adv. S. Bre-
džiui pranešus, apie buvusį Lie-
tuvių kongresą, Altos sušauktą
Detroitė. Visa buvo gera, gal
pranešimais kai kurių aukšto-
kai skraidyta, nesilaikant arčiau
žemės ir nepasirodys su naujo-
mis idėjomis bei sumanymais.

SPECIALŪS BUSAI Į NAUJIENŲ PIKNIKĄ
Sekmadienį, rugsėjo 21 dieną, specialūs CTA busai veš
kaglečius į "Naujienu" Pikniką. Lygiai 12:00 val. po pietų
busai paims žmones nuo "Naujienu" (18-tos ir Halsted gat-
vių kampas). Už kelių minučių jis sustos Bridgeport
ties Lietuvių Auditorija ir paims ten piknikan norinčius nuva-
žiuoti. Vėliau jis važiuos Archer Avenue. Sustos ties Archer ir
Western, Archer ir California. Pasuks į California Ave. Sustos
ties California ir 43rd St., California ir 55 St., California ir 63rd
St., California ir 71st St., o iš ten jau važiuos tiesiai į Willow
Springs ir Bučo Sodą, kur bus piknikas.

Iš pikniko busai išvažiuos 6:00 valandą vakaro.
Kelionė į Pikniką ir atgal (round trip) kainuos \$2.00.

Kaip nuvažiuoti į NAUJIENŲ pikniką
Rudeninis NAUJIENŲ pik-
nikas įvyks Bučo sode, kuris
yra prie German Church Road,
83-čios gatvės šalia. Bučo sodas
yra tarp Willow Springs kelio
ir Wolf Road.
Taigi visi keliai, kurie veda
prie 83-čios ir Willow Springs
Road sankryžų, veda tiesiai į
NAUJIENŲ pikniką.
Iš 18-os kolonijos, Bridgepor-
to, Brighton Parko ir kitų mi-
nėtų apylinkių kolonijų geriau-
sia yra paimti Archer Road, ku-
ris vėliau vadinasi US 4-A ir
važiuoti iki Willow Springs
miestelio. Tenai reikia pasukti
į dešinę, pervaziuoti du tiltus,
einančius per Chicago kanalą ir
Desplains River ir pasukti į kal-

rėje esantį Bučo sodą, vadinamą
Willow West Picnic Grounds.
Kas važiuoja iš šiaurinės arba
vakarinės Chicago dalies, tai
tiems geriausia naudotis Wil-
low Springs arba Wolf Road
Abu šie keliai nuveda tiesiai iki
German Church Road.
Iš Marquette Parko važiuo-
jantieji gali naudoti 79-tą kelią,
87-tą kelią arba 95-tą kelią. Jie
turi pasiekti Wenthworth Road,
pervaziuoti jau suminėtus ka-
nalus, pasiekti German Church
Road ir įvažiuoti į Bučo
sodą.
Kviečiame visus čikagiečius
atvykti į NAUJIENŲ rengiamą
pikniką.
Komisija Piknikui Ruošti

**PALAIDOJO
VINČA POŠKA**

Antradienį, š. m. rugsėjo 16
dieną, Lietuvių Tautinėse Kapi-
nėse buvo palaidotas Vincas
Poška. Iškilmingo atsisveikini-

Taip pat, anot St. Bredžio, ta
proga Altas mažą aukų susilau-
kė.

LDD išrinktos narės atsto-
vauti savo sambūriui Lietuvių
kongrese negalėjo nuvykti, nes
jų buvo numatytos kitos kelio-
nės, kurios sukliudė būti kongre-
se. Pasizadėta į ateities Altos su-
šauktus Lietuvių kongresus pa-
siųsti savo atstovus ir neišsida-
dėti dalyvauti.

Šiame LDD posėdyje nauju
nariu priimtas gerb. Zavadskis.
LDD gyvas sambūris, veik kas
posėdis vis atsiranda naujas na-
ryrs.

Beje, LDD valdybos narių
daug pasidaruota ir prisidėta
prie Dariaus ir Girėno komiteto
paminėti jų žuvimo dieną. Pam-
ninėjimas, kaip kasmet, tai ir
šiomet pavyko, bet atsilanko
veik kasmet tie patys žmonės,
kurie nepraneša šimto ir ku-
riems, be mažos, užimtys, virš
60 metų.

Atrodo, lyg būtų mūsų jau-
nimas dėl jų abejingas. Gal nėra
kam jaunuoliams apie tai pla-
čiau papasakoti. J. Vlks.

mo metu buvo pilna Ridiko ko-
plyčia. Į kapus nulydėjo de-
šimt automobilių.

Vincas Poška mirė rugsėjo
11 dieną Chicagos norvegų li-
goninėje. Jis sirgo plaučių vē-
žiu, kuris išaiškintas tik tai pas-
kutinėmis dienomis.

Apie šimtas senų Poškos ben-
dradarbių ir draugų aplankė
velionį koplyčioje, o antradienio
rytą į atsisveikinimo iškilmes
prisirinko pilna salė.

Lygiai 10 val. Genovaitė Gie-
draitienė pradėjo atsisveikini-
mą specialia laidotuvių melodi-
ja ir sugiedojo "Sudie, kviet-
keli..."

Vėliau Martynas Gudelis
trumpai atpasakojo Vinco Poš-
kos biografiją ir paminėjo ke-
lis jo charakterio bruožus. Kal-
ba buvo trumpa, bet nusakanti
pačius pagrindinius jo veiklos
principus.

Laidotuvių direktorius Ridi-
kas paprašė susirinkusius pra-
eiti pro karstą, atiduoti paskuti-
nę pagarbą ir kvietė visus,
kuriems laikas leidžia, vykti į
Lietuvių Tautines Kapines.

Karstanešiais buvo artimi Vin-
co Poškos draugai ir ilgų me-
tų bendradarbiai: Juozas Smo-
telis, Aleksas Ambrose, Albinas
Rudinskas, Dan Kuraitis, Ado-
mas Maskoliūnas ir J. Kriščiū-
nas. Dešimties automobilių ly-
dimas karstas be jokių incidentų
pasiekė Lietuvių Tautines
kapines.

Prie kapo M. Gudelis ir P. Ri-
dikas dar pasakė trumpas atsi-
sveikinimo kalbas.
Garsiakalbiu skriejo per kapi-
nes atsisveikinimo giesmės, o
karstas visų akivaizdoje pama-
žų pradėjo leistis į amžino poil-
sio vietą.

Visi susirinkusieji džiaugėsi,
kad Lietuvių Tautinėse Kapinė-
se žmonės laidojami iškilmingai
ir pagarbiai. Daugelis matė
dabar vykdomą laidojimą kazi-
mierinėse. Jo negali palyginti
su laidojimu tautinėse. Čia kar-
stas atvežamas tiesiai prie duo-
bės, čia jis visų akivaizdoje už-
dedamas ant specialiai paruoštų
morų, čia jis, lietuviškos gies-
mės skambant, visų akivaiz-
doje nuleidžiamas į duobę ir
uždengiamas stipriu cementiniu
dangčiu.

Karstanešiams sudėjus pirštis-
nes ant karsto ir nuleidus velio-
nį į paruoštą duobę, Ridikas
paprashė visus velionies draugus,
susirinkusius prie duobės, vyk-
ti į Midway restoraną užkandai.
Velionies draugas

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

**GELININKAS
(PUTRAMENTAS)**
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiosios gėlės ir vainikai, ant-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINYČIA
GELES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriniai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

LACKAWICZ IR SŪNUS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GEORGE F. RUDMIN
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJIENOSE
5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, SEPTEMBER 18, 1969

KOVOTI DEL KIEKVIENO LIETUVIO

Pradedame naujus mokslo tuvybei išlaikyti svarbi kiekmetus. Į juos žiūrime su viltimi, nes šiais metais pasiryžome pagydingai dėmesį kreipti į lietuviškąjį švietimą ir šeimą. Tuo vardu net visus metus pavadinome.

Džiaugėmės, kad pernai JAV veikė 41 lietuviškos mokyklos, kurias lankė 3217 mokinių. Tačiau jų turėtų būti kelis kartus daugiau, nes 1960 m. JAV gyventojų surašymo metu lietuviams užsirašė 206,043 gyventojai. Tačiau, prieš mūsų akis dar plati dirva. O jei mes nelankančiųjų neatvesime į lietuviškas mokyklas, jie nuo mūsų dažniausiai tils ir palengva dings švietimų jūroje.

Pernai, švėsdami 50 metų nepriklausomybės atgavimo sukaktį, davėme metams laisvės vardą, gi žiūrėdami dabartinę padėtį, vadiname juos ir kovos metais, kovos ne tik už laisvę, bet ir už tautinę egzistenciją, nes ji yra pavojuje. Todėl, jei mūsų kūrėjai savanoriai kovoją nepriklausomybės kovose dėl kiekvienos žemės pėdos, tai šiuo metu mums reikia kovoti dėl kiekvieno lietuvi. Bet ir nuo to, kiek mes visi tesame jautrūs lietuviškam reikalui, kiek yra mūmės noro ir ryžo jam savo darbu aukotis. Jei paskutiniiais metais mokinių skaičius turėjo tendenciją mažėti, tai šiais metais galime ir turime ne tik mažėjimą sustabdyti, bet ir žymiai mokinių skaičių padidinti. Jei Sv. Antano gimnazija gražioje Atlanto pakrantėje, kur per 13 metų buvo oficialiai dėstoma lietuvių kalba, turėjo dėl mokinių stokos užsidaryti, tai šįmet, užregistravę kad ir tik šimtą mokinių, galime sudaryti jai vėl sąlygas veikti ir augti. Kur yra noras, ten randamas ir kelias. Tegu tik meilė Lietuvos dega mūsų širdyse, ir su Aukščiausiojo palaikymu visa tai atsieksime.

J. Kavaliūnas
Švietimo Tarybos Pirmininkas

KOSTAS BUTKUS

Tel. PR 8-2781
Metalo ir stiklo:
TVOROS,
STOGELIAI,
DURYS,
LANGAI,
RYNOS,
TUREKLAI
ir kit.

DAŽYMAS

Pigiai dažau kambarius, valų kilimus ir baldus.
I. RUDIS Tel. CL 4-1050

PETRAS SIMONELIS

tvarkys ir prižiūrės Rudeninio Naujiųjų pirkimo automobilių trafiką. Kartu su juo dirbs šie Amerikos Legiono nariai:

- George Jonikas
- Adam Anderson
- Tony Yuknis
- Joe Malina ir
- John Stagwill.

Automobilistai galės lengvai ir saugiai įvažiuoti ir išvažiuoti iš rugsėjo 21 d. pirkimo, jei klausys trafiko tvarkytojų nurodymų.

PRIEŠ TREJETĄ AMŽIŲ

Šiemet sukanka 390 m., kai gimė (1579) Konstantinas Sirvydas

XVI a. susikūrusi lietuvių raštija iškelė ne vieną žymų veikėją, raštų darbininką. Vienas iš tokių buvo ir Konstantinas Sirvydas (kartais rašoma Širvydas). Gimė jis Rytų Lietuvoje (manoma, kad kur nors apie Anykščius). 1958 m. įstojo į jėzuitų ordiną. Nesvydžiūje mokėsi retorikos (iškalbos meno mokslo), Pultuske toliau tęsė filosofijos studijas. K. Sirvydas gerai mokėjo lotynų, graikų, lenkų kalbas. Parvykęs į Vilnių, XVII a. pradžioje pradėjo dirbti Vilniaus akademijoje teologijos ir lietuvių kalbos dėstytoju, sakė garsius pamokslus lietuvių kalba, daug rašė. Mirė džiūva Vilniuje 1631 metais.

Reikalas išmokyti būsimuosius dvasininkus lietuviškai vertė K. Sirvydą, svarbiausias Lietuvos mokyklos lietuvių kalbos dėstytoja, imtis plunksnos. Jis pradėjo rašyti gimtąja aukštaičių rytiečių tarne ir parengė savo saktų pamokslų rinkinį "Punktai sakymų" (I dalis išėjo 1629 m., II dalis — jau po autoriaus mirties, 1644 m.). Tai evangelijų išdėstymas ir aiškinimai, pirmasis originalus literatūros veikalas Didžiojoje Lietuvos Kunigaikštystėje. Jo kalba yra sklandi, vaizdinga, gyva. Čia randame daug liaudiškų žodžių, kurie ankstesnėje raštijoje buvo mažai vartojami. Lenkiška "Punktų sakymų" dalis yra vertimas iš lietuvių kalbos.

Mokslu pasaulyje plačiai žinomas K. Sirvydo trijų kalbų žodynas ("Dictionarium trium linguarum", 1629 m.). Tai svarbus mokslo veikalas, pirmasis lietuvių kalbos žodynas. Jame sukaupti dideli lietuvių kalbos turtai. Žodynas buvo labai populiarus (per 84 metus išėjo net penki jo leidimai). Jis normino raštų kalbą, turėjo jos leksiką. Žodynas studijuojamas ir dabar.

AUKOS DR. P. GRIGAIČIO PAMINKLUI

Be jau paskelbtos sumos dr. Pijaus Grigaičio paminklui statyti dabar gautos naujos aukos.

Surinkta Alekso Ambrosės: po \$10.00 — A. Abrose ir Karolis Cicėnas, po \$5.00 — Jonas Bertušius ir Jonas Ponelis, po \$3.00 — Kazys Kiaučius, po \$2.00 — Jonas Jasiūnas, Jonas ir Ona Ravotai iš St. Petersburg, Fla. ir po \$1.00 — Ona Aleliūnienė. Viso: \$38.00.

Surinktos Algirdo Budrecko: John Zuris, Chicagoje — \$25.00, Vytauto Didžiojo Šau-

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

HELP WANTED
IMMEDIATE OPENINGS WITH
NEW RECORD DISTRIBUTING COMPANY
FOR MEN AND WOMEN
Warehouse & Stock Help
IN MODERN FACILITY. Apply
7901 N. CALDWELL
MORTON GROVE
MR. POTTER 478-1133 — 966-0150

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

MULTI-LITH
OPERATOR
Experienced.
w-stripping & plate making
experience.
Loc. Skokie. 677-9390

CLERK - TYPIST
Approx. 20 hours per week.
For accounting firm.
Call Mr. SCHUR
446-8590

GRINDERS
Centerless expd. in feed and thru
feed, up to \$5.00 per hour, all
benefits.
GEMINI CORPORATION
9697 BRYN MAWR AVE.
ROSEMONT, ILL.
678-0552

DRILL PRESS SET-UP
Production drill press on castings.
50 hour week. New, modern shop.
SKOKIE TOOL CO.,
7650 N. AUSTIN
near Gross Point Rd and Howard

SCREW MACH. OPERATORS
X-LENG. CORP. needs exp. Hardinge
Screw Machine Oper's. Work on
small aircraft type. Precision parts.
short run jobs. \$3.90 per hour. Above
avg. Benefits. Call or stop in Mon.
thru Sat. Ask for TIM
X-LENG. CORP.
NILES. 775-6222
6150 W. MULFORD

JANITOR WANTED
EARLY MORNING HOURS
Very Good Pay, 2 Stores,
Berwyn and Bellwood.
APPLY
6601 CERMAK ROAD
DUNKIN DONUTS, BERWYN
788-0055

BAKER
DOUGHNUT
Expd. doughnut baker capable of
handling full production of hand cut
yeast and cake doughnuts of good
quality. Salary commensurate with
ability.
Fringe benefits include:
• Company paid hosp. insurance
• Company paid life insurance
• Paid vacation.
Apply in person or call for appt.
DUNKIN' DONUTS
6601 CERMAK RD., BERWYN
788-0055

REIKALINGA
PATIKIMA MOTERIS
sėdvičiaus gaminti, ilgoms arba
trumpoms valandoms. Puikioji aplinkė
ir su gera atlyginimu. Mes pasi-
rupinsime transportacija.
Skambinti po 6 val. vakaro
256-0712

HIGHPARK APYLINKĖJ
REIKALINGA ŠEIMININKĖ
Gyventi kartu arba skiriam. Vien-
as vaikas, nesunkus namų ruošos
darbas.
Skambinti prieš 9 val. ryto
arba po 6 val. vak.
373-5041

TIPIST
Modern computer service bureau
needs a congenial, sharp, up-to-date
girl. Exp. or beginner. I.B.M. type
writer.
Call 922-3836
Mr. OSBURN
HALLMARK DATA SYSTEMS, INC.

BILLER - TYPIST
A FREE LUNCH
Just one of the many benefits we
offer. Our near Northside Mfg. Firm
seeks a young lady with good typing
ability for a responsible position
with a future.
Call Mr. CAIN
MI 2-4960

FARMS FOR SALE
Oktai Pardavimai
120 AKRŲ. 70 akrų nuvalytos. Dvie-
jų aukštų namas. Pilnas rūšys. \$12,500.
PAUL KUKUCZKA, R. I.
HATLEY, WIS. 54440, Phone 446-3408

TRUMPAI

— L. Brazdienė, keliolika me-
tų turėjusi delikatesų krautuve
2618 West 71st St., persikėlė į
kitoj gatvės pusėj, 3617 West
71 St. esančius nuosavus namus.
Motery seklyčios ir di-
džiulės krautuvis atidarymas
įvyks spalio mėnesį. A. A.

— Tumo - Vaizganto gim-
imo šimtmetis Chicagoje bus
minimas š. m. gruodžio 27 d.
Jaunimo Centre. Vaizganto at-
minimą organizuoja Pedago-
ginis Lituaniškos institutas,
lietuvių visuomenės padeda-
mas.

WAITRESS'S,
PORTERS AND DISHWASHERS
Top salary and working conditions.
Afternoon or evenings.
FLAMING PIT RESTAURANT
2680 GOLF ROAD
CALL
729-8200

WANTED
MAN OR WOMAN
Lite cleaning and kitchen prep.
Exc. pay.
Apply BARNABY'S
2832 W. TOUHY, CHICAGO, ILL.
973-4550

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

COOK — HOUSEKEEPER
permanent. Monday through Friday.
2 adults, no Children. For Dr's home.
Good salary for right person. Must
be experienced.
BU 8-7258
evenings & week-ends or
663-3590 days.
Miss McQUIRE

STENOGRAPHER
RECEPTIONIST
Exp. not necessary.
Congenial 2 girl law office.
Will train
Salary commensurate with ability.
Loop location.
FI 6-4034

COUNTER WOMAN
DAYS 10 A.M. TO 3:30 P.M.
NO WEEKENDS. STEADY WORK.
CONGENIAL SURROUNDINGS.
FOR APPT. CALL
735-8110

GENERAL OFFICE
AND TYPIST
Good figure aptitude. Excellent salary
& benefits. Small N. W. office.
APPLY
Call Mr. PRUBAN
463-3230

REIKALINGA
PATIKIMA MOTERIS
sėdvičiaus gaminti, ilgoms arba
trumpoms valandoms. Puikioji aplinkė
ir su gera atlyginimu. Mes pasi-
rupinsime transportacija.
Skambinti po 6 val. vakaro
256-0712

HIGHPARK APYLINKĖJ
REIKALINGA ŠEIMININKĖ
Gyventi kartu arba skiriam. Vien-
as vaikas, nesunkus namų ruošos
darbas.
Skambinti prieš 9 val. ryto
arba po 6 val. vak.
373-5041

TIPIST
Modern computer service bureau
needs a congenial, sharp, up-to-date
girl. Exp. or beginner. I.B.M. type
writer.
Call 922-3836
Mr. OSBURN
HALLMARK DATA SYSTEMS, INC.

BILLER - TYPIST
A FREE LUNCH
Just one of the many benefits we
offer. Our near Northside Mfg. Firm
seeks a young lady with good typing
ability for a responsible position
with a future.
Call Mr. CAIN
MI 2-4960

FARMS FOR SALE
Oktai Pardavimai
120 AKRŲ. 70 akrų nuvalytos. Dvie-
jų aukštų namas. Pilnas rūšys. \$12,500.
PAUL KUKUCZKA, R. I.
HATLEY, WIS. 54440, Phone 446-3408

RENTING IN GENERAL

NBRANGIAI ISNUOMOJAMAS 4
kambarys švarus butas nedidelei su-
augusių šeimai. \$40.00 mėn. Kreiptis į
1510 So. 50 St., CICERO, ILL.

VYRUI DUODAMAS kambarys vien
namo prižiūrėjimui. 1530 West
Monroe. Telefonuoti SE 8-1924

ISNUOMOJAMAS BUTUKAS vienam
asmeniui, su visais patogumais, atski-
ras įėjimas. Skambinti LA 3-7248

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos
PARDUODAMA TAVERNA SU NA-
MU. Senai įsteigta ir gerai eina biz-
nis. Parduosim už geriausią pasiūly-
mą, nes savininkai nori išeiti poi-
siui. 2445 W. 71 St. PR 8-9856.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS
DEL VISU INFORMAČLIŲ, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI.

DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

PALOS PARK — ORLAND PARK

rajone sklypai 80 x 125 pėdų su vand. ir kanaliz. Kaina nuo
\$7,500. Nauja apylinkė, brangūs namai.

VILLA - WEST,

135 ST. ir 86 AVE. Lietuviai savininkai. TELEF. 349-0606

MARQUETTE PARKE

Didelis modern. 3 butų 15 metų mū-
ras, apie \$7,000 pajamų 1 metus. Rim-
tam pirkėjui bankas duoda \$40,000
paskolos. Vieną butą galima tuojau
užimti. Telefonuokite
737-7201

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapoils
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

APDRAUDŲ AGENTŪRA:

namų, automobi-
lių gyvybės, svei-
katos ir biznio.
Patogios išimok-
jimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

IR KITUS KRAŠTUS
P. MEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

LEO'S SINCLAIR SERVICE

Leonas Franckus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos —
(Standartinės ir Automatinės)
ir motorų remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel.: PR 8-9533

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: RRepublic 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

AMERICAN TRAVEL SERVICE

WALTER RASK, prezidentas
9727 So. WESTERN AVE.,
Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787
Pardavinėjame lėktuvų, laivų, tran-
kinių bilietus ir paruošime kelionių
dokumentus į visus pasaulio kraštus.
Pildome aplikacijas tiems, kurie atei-
nanciais metais norėtų porą mėnesių
praleisti Lietuvoje pas gimines.

UZ MARQUETTE PARKO,

Pulaski, 10 metų, kaip naujas, 4 kamb.
aukštas mūrinis namas. 2 auto gara-
žas, nauji porčiai, platus lotas. Pa-
skubėkite. \$21,000.

MODERNUS 4 KAMB. KATEDŽIUS,
gazu šildymas, takasai apie \$100 ir
platus lotas. Už Cicero Ave., arti
87-tos gatvės. \$13,400.

7 KAMB. BUNGALOW, moderni
virtuvė ir vonia, naujas gazu šildy-
mas, arti Maria High. \$22,000.

PAJAMŲ MŪRAS ant kampo, 2 butai,
6 ir 3 kamb. ir 2 auto garažas,
naujas šildymas, negilus beismontas,
arti ofiso. \$21,000.

2 BUTŲ GRAŽUS MORINIS, nau-
jas gazu šildymas, garažas. Arti mūsų
\$27,900.

LOTAS 30 p. Marq. Parke. \$11,000.

Valdis Real Estate

2458 W. 69th St. Tel. RE 7-7200

NORVILA

REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
PProspect 8-5454

Šimkus Real Estate

NOTARY, INCOME TAX SERVICE
4259 So. MAPLEWOOD AVENUE
Tel. CL 4-7450

Greitas ir tvarkingas visokiasių nuo
savųjų pirkimas - pardavimas. Be to
šioje kontoroje daromi ir lūdimai
vertimai, užpildomi pilietybės prašy-
mai, income tax ir įvairūs kitoki bla-
kal. Darbo val.: Kasdien 9-3 ir 5-8.

2 PO 6 MEDINIS ir 3 kambarys /
rūsyje. Reikia darbo. Ne brangus.
Brighton Parke.

2 PO 4 MŪRINIS, 2 kambariai rū-
syje. Garažas, 72 ir Rockwell. \$29,000
2 AUKŠTŲ MŪRAS su 3 moder-
niais butais, kraituve, garžu, ir
sklypu šalia. 45 ir Wood. \$19,500.

ŠIMAITIS REALTY

INCOME TAX SERVICE
2737 W. 43rd STREET
Tel. CL 4-2390

PARDUODAMAS 2 butų po 6 kamba-
rius namas, 3 miegam. 2 mašinų ga-
ražas. Marquette Road. Skambinti
925-7330

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu naujus ir perstatau senus vi-
sų rūšių namo apšildymo pečius ir
air-conditioning į naujus ir senus na-
mus. Įrengiu vandens boilerius ir
stogų rinas (gutters). Darbas atlie-
kamas greit, sąžiningai ir garantuotai.
Apskaičiavimai nemokamai.
Turiu leidimus dirbti mieste ir
užmiečiuose.

Domas Žukauskas

HEATING & SHEET METAL
4444 So. Western Ave.,
CHICAGO, ILL. 60609
Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nute-
kamuosius vamzdžius sutaisome arba
naujus įdedame.

KAMINUS IŠVALOME ir pataiso-
me. Nudizome namus iš lauko ir atlie-
kame "tuckpointing" darbus. Esame
apdrausti, visas darbas garantuotas.

Skambinkit

LA 1-6047 arba RO 2-8778
[Kainavimas veitul, kreipkitės bet kada.